

KECSKÉS MÁRTA 1956 LOVAGJA

Kecskés Márta nem volt forradalmár, mégis „1956 lovagjává” avatták. Áldozat ő, aki nővére, Zsuzsanna fiát és édesanyjukat el-tartotta. Nyáron Siófokon egy üdülőben felszolgálónőként, télen a szegedi Paprikafeldolgozó Vállalatnál végzett fizikai munkát – érettségivel. Csak a '60-as évek végén került irodai munkára, de csak a csoportvezetőségig jutott a hivatali ranglétrán – a nővére '56-os múltja miatt. Még 2001-ben idézte föl emlékeit Kecskés Márta, aki korábban 1956-os emléklapot kapott, s azóta az 1956-os vitézi rend tagjává avatták.

„A letartóztatása után jó egy hét múlva jött egy pufajkás ember, aki megmondta, hogy pakoljak össze tisztasági csomagot és vigyem be a rendőrségre, a Kossuth Lajos sugárútra. Addig hiába kerestem, azt válaszolták, nem ismerik... Vagy hatvan lépcsőn mentem fölfelé a fogdáig” – emlékszik Kecskés Márta arra a napra, amikor először látogatta meg néhány nappal azelőtt letartóztatott nővérét, Kecskés Zsuzsannát. „– Végig, a munkásőrök sorfala mellett. Miközben az egészről nem tudtunk semmit. Én is a cipőgyárban dolgoztam, tudtam, hogy bevásárolták a testvéreimet a munkástanácsba, de fogalmam sem volt arról, hogy esténként azért megy el, mert találkoznak, szervezkednek. Sem én, sem anyuka nem tudtuk, mit csinált... Az elsős fiától még csak el sem búcsúzott, meg sem pusziolta, olyan gyorsan vitték el. Mi maradtunk, de azt sem tudtuk, mi lesz ezután... Főleg, hogy engem már akkor elküldtek a cipőgyárból, amikor még szabadon volt. Pedig első szabász voltam... Az első tárgyalás után visszavettek, de mikor a legfelsőbb bíróság tárgyalta az ügyét, ismét elküldtek, az ítélet kihirdetése után meg visszavettek. Másfél év telt el így. Egy évig voltam munka nélkül. Képesített könyvelő voltam gimnáziumi érettségivel, mégsem tudtam elhelyezkedni, még fizikai munkára sem. Mikor végleg elítélték, vidékre kellett mennem dolgozni...

Nem akartam, hogy bárki is bajba kerüljön. Mi a kommunista érásban nem állhattunk meg senki előtt. Olyan marhaságokat terjesztettek, hogy apuka tulajdona volt a Kecskés-telep, akik ott laktak, azok meg a béreseink. A másik nővérem '54-ben igazgatónő lett a Margit utcai iskolában, a második héten igazolást kellett vinnie arról, mi közünk van a Kecskés-telephez. Édesanyám járt a hadirokkantakhoz, hogy bizonyítsák: apuka társadalmi munkában foglalkozott velük, és ők kérték hálából, hogy az új városrész neve Kecskés-telep lehessen. Mikor ez a történet kiderült, annak a városrésznek a nevét gyorsan megváltoztatták Ságvári-telepre.

Az egész életem ráment 1956-ra! Igazságtalan, mert nem voltam benne az ügyekben, mégis szenvedtünk, tán még többet is, mint aki vállalta tettének következményeit. Édesanyám soha nem dolgozott, kicsi volt az özvegyi nyugdíja, ezért nekem dolgozni kellett, itt élt velünk Zsuzsi fia is. Annak az apja soha nem adott egy fillért se. Az elítélt helyett kellett helyt állni... A vőlegényem erre úgy elszaladt, hogy idő se maradt semmit megmagyarázni, megbeszélni... De a gyereket és anyukát valakinek el kellett tartani...

Ezért is mondja mindig Zsuzsa, neki volt könnyebb, mert ő tanított a börtönben, én meg itt kínlódtam... – »szabadon«.